

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRRTNI VESTNIK“
Izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 15. maja 1928.

Št. 10.

Zborovanje čevljarških mojstrov.

Naše rokodelstvo se nahaja v skrajno kritičnem položaju. Visoka cena sirovin, davki, carine, šušmarstvo, vse te in še mnoge druge ovire branijo, da bi se rokodelstvo ugodno razvijalo. Če pa se rokodelstvo s složnim nastopom proti tem oviram lahko še kolikor toliko brani, je vsak boj zoper dva največja sovražnika rokodelstva skoro nemogoč, t. j. zoper izredno naglo napredovanje tehnike dela in zoper industrializacijo. Z novimi iznajdbami, ki nam jih nudi razvoj tehnike, se hoče narod okoristiti, z industrializacijo rokodelstva pa država povečati svojo produkcijo in se s tem v čim večji méri osamosvojiti. Kaj je bolj naravno, kakor da narod in država pospešujeta industrializacijo in se veselita vsakega napredka v proizvodnji ljudskih potrebščin. S temi dejstvi mora rokodelstvo računati in iskati odpomoč tam, kjer je mogoča, nikakor pa trošiti svojih moči v boju zoper prilike, ki so produkt naravnega razvoja in izvirajo iz potrebe naroda. To je bil zmisel besed, ki jih je izgovoril obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik na zborovanju čevljarških mojstrov iz Slovenije v Celju dne 29. aprila v svojem podzvravnem nagovoru kot zastopnik velikega župana mariborske oblasti. Zborovalci so bili uvidevni možje, ki so ta nasvet tudi v svojih zaključkih uvaževali, in je zaradi tega tem bolj upravičena nada, da bodo sklepi zbora našli primeren odmev pri oblastvih.

Čevljarški obrt je gotovo eden najvažnejših. Tekom let pa je zaradi preogromnega dotoka naraščaja v tem obrtu konkurenca postala neznosna in se je čevljarstvo skoro popolnoma proletariziralo. Istina je, da danes tisoči upravičenih čevljarških mojstrov komaj životarijo in so mnogi mojstri na slabšem nego pomočniki. Naravna posledica prevelikega dotoka se kaže tudi v dejstvu, da napol izobraženi čevljarški pomočniki ne iščejo obrtne pravice, ampak se s čevljarškim obrtom ukvarjajo poleg drugih poslov in s tem neupravičeno odjedajo kruh tistim, ki za svoj obrt plačujejo visoke davke, bolniške in nezgodne zavarovalnine itd. Iz ravno istega vzroka je tudi ugled te važne gospodarske stroke padel na najnižji nivo. Predsednik nedeljskega zborovanja je prav dobro naglasil namen sestanka, ki obstoja v tem, da se čevljarškemu rokodelstvu pridobi zopet nekdanji ugled med narodom in se mu obenem zasigura dostojen zaslužek.

Navzočih je bilo na zborovanju 64 čevljarških mojstrov, ki so zastopali 6 zadrug iz mariborske in 7 zadrug iz ljubljanske oblasti. Zastopani so bili okoliši: Brežice, Celje, Cerknica, Konjice, Ljubljana, Ljubno, Maribor, Novo mesto, Ptuj, Radovljica, Ribnica, Vrnsko in Zagorje. Predsedoval je čevljarški mojster Anton Krajer iz Maribora z namestnikom Martinom Kolškom iz Celja in zapisnikarjem Josipom Steinmanom iz Ljubljane. Predsednik je k vsaki točki dnevnega reda podal uvodni referat. Debata je bila vseskozi stvarna in v mnogih ozirih zanimiva. V sledečem navajamo bistveno vsebino sklenjenih resolucij:

1.) Dotok naraščaja v čevljarško stroko se mora omejiti na najnižji minimum. Za vajence čevljarške stroke velja izključno samo štiriletna učna doba in se vajenci sprejemajo le do 18 starostnega leta. Pred sklepom pismene učne pogodbe se ima vajenec predstaviti zadružni ocenjevalni komisiji, v kateri bodo poleg čevljarških mojstrov sodelovali tudi učitelji in zdravniki. Noben čevljarški mojster, ki dela sam, z 1 ali 2 pomočnikoma, ne sme zaposlovati več kakor 1 vajenca. Le ako ima stalno 3 pomočnike ali več, sme sprejeti še drugega va-

jenca, v nobenem primeru pa jih ne sme imeti več kakor 2. Pomočniška doba naj bi se v zakonu določila na 6 let.

2.) Kazen za šušmarje naj znaša v prvem primeru najmanj 300 Din. V zakon pa se naj sprejme določba, da se kaznuje, in sicer z višjo kaznijo tudi tisti, ki delo naroči. Pri izmeri kazni se ni ozirati na število rodbinskih članov, ker imajo rodbinske člane tudi obrtniki, pa se jim davki zaradi tega ne odpišejo. Naloga zadrug je, da imajo šušmarje trajno v evidenci in jih dosledno prijavljajo oblastvom. Kaznilnicam, poštnim uradam, policijskim ravnateljstvom in železniškim postajam naj se strogo naroči, da njihove čevljarške delavnice ne izdelujejo obutja za druge osebe kakor samo za lastne uslužbence, in da zabranijo svojim uslužbencem, da bi se v prostem času ukvarjali s šušmarstvom.

3.) Uvoz izdelanega obutja iz inozemstva naj se omeji z znatnim povišanjem uvozne carine. Na to je posebno paziti pri sklepanju trgovinske pogodbe s CSR, odkoder preti našemu čevljarškemu rokodelstvu največja nevarnost. Uvoz čevljarških potrebščin, ki se v državi ne izdelujejo, pa naj se olajša z odpravo ali znatnim znižanjem carinskih postavk, da se na ta način poceni domači izdelek.

4.) Sprejemanje naročil za popravilo obutja po trgovcih naj se z uporabo vseh dopustnih sredstev zabrani.

5.) Da bo čevljarška stroka lažje vodila boj za svoj obstanek, se ustanovi Zveza čevljarških zadrug za Slovenijo. Pripravljalni odbor, v katerega se izvolita po dva zastopnika iz Maribora, Celja in Ljubljane, ima takoj sestaviti pravila, določiti sedež zveze in sklicati ustanovni zvezni zbor.

O položaju čevljarškega rokodelstva v naši državi so nedavno pisali naši listi. Iz dotičnih člankov kakor tudi iz debat na nedeljskem zborovanju je razvidno, da se uvažuje iz inozemstva ogromna množina izdelanega obutja v Jugoslavijo in se tako odvzema zaslužek domačemu obrtniku, ki naj plačuje izredno visoke davke in avtonomne doklade. Ugotovljeno je, da čevljarški mojster v Sloveniji zasluži povprečno na leto 7000 Din; iz tega zaslužka naj prehrani sebe in svojo rodbino! Enak ali še večji škodljivec kakor inozemski uvoznik pa je za legitimno obrtništvo šušmarstvo. Splošno znano je, da občine same, ki pač zahtevajo od legitimnega obrtnika znatne davščine, na drugi strani ščitijo šušmarje, ker slednjim ni treba plačevati davkov in zaradi tega lahko delajo ceneje, četudi slabše. Znano pa je žalibog tudi, da obrtna oblastva sama zoper šušmarstvo ne postopajo dovolj energično. Dogajajo se primeri, da se posamezni prestopki obravnavajo skozi več let, preden pride šušmar do kazni, in v vsem tem času šušmar pridno služi denar, vse na račun ene in iste kazni. Eden izmed delegatov je na zborovanju povedal, da kazen znaša v najugodnejšem primeru 150 Din ali s takso 250 Din. Taka kazen zadene enega šušmarja kvečjemu enkrat na leto. Med tem časom mora legitimni obrtnik plačati po 2000 Din davkov, ima pa manj zaslužka kakor dotični šušmar. Seveda je pri teh razmerah zelo razumljivo vabilo, da naj čevljarški mojstri odložijo obrtne liste, ker si bodo s tem mnogo koristili in kazni ne bodo nikdar toliko znašale kakor davki.

Rešitev te važne gospodarske panoge iz sedanjega kritičnega položaja je nujna; zaradi tega upamo, da bo klic iz Celja, ki je klic obupa, našel pri merodajnih činiteljih primeren odmev. N—k.

Vsi pod eno streho!

Naša organizacija se je razvijala doslej v znamenju strokovnega izpopolnjevanja. Gotovo je, da je strokovno znanje predpogoj za napredek malega obrtnika, lahko pa rečemo, da smo pri tem dosegli že lepe uspehe. Pri tem pa ne smemo prezreti, da je še drugi del celokupne organizacije malemu obrtniku prav tako potreben kot prvi — in to je, da se politično organizira, da bo mogel na merodajnih mestih samega sebe zastopati in izposlovati ugodnosti, ki jih danes ne uživa.

Dovolj imamo naobraženega obrtništva, ki stremlji po napredku, po razširjenju svoje delavnice, a ker ni sredstev, mu tudi njegova naobrazba mnogo ne pomaga do izpopolnitve obrata in ni kos konkurirati zunanjemu in notranjemu veleproducentu.

Še pred nekaj leti smo po nekaterih krajih skušali s svojimi denarnimi zavodi, ki naj bi dajali malemu obrtniku pomoč, a nismo bili privlačni (ker smo revni) in tako se v naše zavode ni stekal denar.

Poskusili smo s sirovinskimi nabavljalnimi združenji, a tudi tu brez uspeha. Zadruga niso imele dovolj kapitala, da bi malega obrtnika čakale na poravnavo računov, kakor stori to trgovec. Doživeli smo tudi na tem polju poraz.

Če pogledamo torej naše celokupno preteklo delovanje in se ozremo na stanove, ki so tudi politično organizirani in so s svojo močno organizacijo dosegli tudi finančne uspehe, tedaj tudi mi ne smemo čakati, marveč se moramo oprijeti organizacije. Mi smo, kakor sem rekel, reven stan, a številčno močan. Če bi nas bilo 2000 do 3000 organiziranih, bi se nas ob volitvah vprašalo, kaj hočemo in česa želimo. Ker pa smo raztreseni po vseh političnih strankah, nas nihče ne upošteva.

Tovariši! Pa mi boste rekli, da hočem vnašati politiko v že obstoječe organizacije. Nikakor ne! Naše zadruga, zveze naj delajo tudi v bodoče strogo strokovno in v njih delajmo vsi z vnemo in nepristransko. Prav tako delajmo v obrtnih društvih in obrtnih zvezah, dokler te obstojajo, ker je tudi na družabnem in podpornem polju dela čez mero. Ko pa bomo te organizacije izpopolnili, pa stopimo na plan — za politično osamosvojitve malega obrtnika.

Že pred desetimi leti smo ustanovili Samostojno obrtno stranko, kateri naj bi pripadal vsak obrtnik. Takratni začetek je pokazal obilo uspeha, toda ko se je stavba dvigala, so jo pričeli lastni tovariši podirati. Tudi to skušnjo smo prestali in vedeli bomo v bodoče bolje zbirati na merodajna mesta zares delavne in nesebične tovariše.

Da se o tem nameravanem delu pogovorimo, izmenjamo misli in stavimo predloge, se zberimo dne 30. junija t. l. zvečer v Kranju na prijateljski sestanek, drugi dan, 1. julija, pa bomo praznovali obrtni dan v Kranju, katerega delo pa naj bi bilo posvečeno le strokovni organizaciji. Kraj in čas sestanka bo posebej sporočen z vabili.

Tovariši, posebno tisti, ki Vam je na tem, da se z delom prične, ki hočete sodelovati, prijavite se takoj pismeno. Ne spimo še dalje!

Razvežimo vrečo polno lepih idej, razdelimo si delo in delajmo, da obvarujemo obrtništvo pred propadom. Pozdravljeni!
L. Rebolj.

Naročajte „Obrtni Vestnik“

Obrat z elektromotorjem na vrtilni tok.

(Piše —x.)

Predvsem učinkuje sredstvo, katerega se na srečo vsak porabnik elektromotorja more poslužiti. Motorji naj obratujejo kolikor mogoče z največjo težo, za katere pogon so zgrajeni. Vmesno mi bodi dovoljeno, da pojasnim dva pojma: «sila» in «teža».

Silo si predstavljamo kot ono mehanično živo energijo, ki premika in vrtilno mrtvo osebno stvarino (materijo) — težo. Teža ostane na svojem mestu, je tako rekoč priklenjena na prostor. Sila oživi težo, da izvršuje nalogo, katero smo ji pri sestavi odmerili v svojo korist. Sila je tedaj duša teže in teža je telo, materija. V tem zmislu govorimo na tem mestu o sili in teži.

Malo obremenjeni trofazni asinhronski motor je največja kvara svojega soseda in vse električne naprave. Zato ne kupujte motorjev, katerih sila znatno presega breme (težo), ki ga naj vlečejo. Izvrstno sredstvo zadovoljivega in cenenelega pogona tvorijo motorji s kratkostično kotvo. Faktor učinka ali količnik dela je boljši, gospodarski učinek večji. Te vrste motorji so popolnoma ognja varni, zelo zanesljivi v obratu, so cenejši nego motorji s kotvo na ščetke.

Kratkostični motorji so se v poslednjem času v konstrukciji zelo izboljšali. Ugledne tvornice vare sedaj kratkostično kotvo, namreč bistvene dele, električnim potom. Stari način spajanja se ni dobro obnesel, ker je spajalno sredstvo popustilo.

Najnavadnejši pogon v obrtu in industriji je skupinski pogon; v mnogih primerih zasluži prednost pred posamičnim pogonom. Potrebna pogonska sila se v obratu navadno določa tako, da se enostavno seštejejo teže, odnosno potrebne pogonske sile posameznih strojev brez upoštevanja, da vsi stroji naenkrat ne obratujejo s polno težo. K temu seštetju se navadno pribije še znatna količina za pogon transmisije in dostikrat prišteje še kak faktor za sigurnost.

Pri nastalem resničnem obratu se potem pokaže, da obratuje motor le s 50 do 80 % svoje sile.

(Dalje prih.)

Obrtniki!

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani prireja veliko efektivno loterijo, katere čisti dobiček bo uporabila v obrtniške svrhe.

Glavni dobitki so avto, nadaljnji dobitki konj z opremo in vozom, radio-aparat, 1 vagon premoga, štedilnik, šivalni stroj, dinamo-stroj, poljska kovačnica itd. itd.

Dobitkov je 1010. — Cena srečki je 3 Din.

Obrtništvo posega pridno po srečkah, pa saj je tudi dolžnost vsakega zavednega obrtnika, da z majhnim zneskom prispeva k dobri obrtniški stvari.

Žrebanje 28. junija 1928.

Ker je do žrebanja le še malo časa, naročite srečke takoj pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10.

Iz organizacij.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev za ljubljansko oblast v Ljubljani praznuje letos 40letnico, odkar se je ustanovila zadruga urarjev in optikov v Ljubljani. Glasom sklepa občnega zbora dne 6. februarja t. l. in članskega sestanka dne 25. aprila t. l. bo zadruga to pomembno obletnico svečano toda skromno praznovala. V ta namen se vrši dne 8. junija ob 7. uri zvečer v poslopju državne realke v Ljubljani slavnostno predavanje za vajence. V soboto dne 9. junija ob 8. uri zvečer pa slavnostno zborovanje združnih članov, njih obitelji in sotrudnikov v salonu gostilne «pri Mraku» na Rimski cesti v Ljubljani. Po zborovanju se pa vrši družabni večer za vse udeležence. Da more odbor pravočasno vse potrebno ukreniti, se članstvo vabi, da zadrugi pravočasno naznani svojo udeležbo, in sicer člani izven Ljubljane v zmislu tozadevne okrožnice, ki smo jo jim poslali, ljubljanski člani pa po cirkularju, ki te dni kroži med njimi. Ker se vrši ta slavnost v soboto ob času ljubljanskega velesoja, bo udeležencem izven Ljubljane dana prilika, da prihodnjega dne posetijo tudi velesojem. Na željo preskrbi zadruga udeležencem izven Ljubljane tudi prenočišča, če to izrečno zahtevajo. — O d b o r.

Občni zbor Zadruga dimnikarjev v Ljubljani. V nedeljo dne 29. aprila t. l. se je vršil redni letni občni zbor Zadruga dimnikarjev, ki se ga je udeležilo 35 združnih članov. Za obrtno oblast se ga je udeležil magistratni tajnik g. Fran Čehun, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani pa g. I. Kaiser. Občni zbor je vodil združni načelnik g. Andrej Udovič, ki je podal pregledno poročilo o združnem delovanju v preteklem letu. Zadruga se je mnogo prizadevala, da zaščiti svoje članstvo in je živahno delovala na spremembi požarno-policijskega reda. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora se je opustilo. Blagajniško poročilo, katerega je tudi podal združni načelnik g. A. Udovič izkazuje, da je imela zadruga v računskem letu od 1. aprila 1927. do 31. marca 1928. Din 20.293-20 dohodkov, Din 18.843-50 izdatkov in Din 1449-70 premoženja. Računska preglednika gg. Vaclav Malavaršič in Adolf Fritz sta pregledala denarno poslovanja zadruga in sta predlagala absolutorij. Predlog je bil soglasno sprejet. Razpravljalo se je nato o razmerju do Saveza dimničarjev v Beogradu. Zadruga je članica saveza; uvidela pa je, da od saveza nima onih koristi, katere je članstvo od njega pričakovalo. Soglasno se je zaradi tega sklenilo, da zadruga istopi kot članica od Saveza. Tudi proračun za leto 1928. je bil soglasno odobren. Pri volitvah načelstva je bil z 20 glasovi ponovno izvoljen za načelnika g. Andrej Udovič. G. Vaclav Rogelj je dobil za načelnika 17 glasov. Za podnačelnika je bil z 21 glasovi izvoljen g. Luka Šetina. G. Vaclav Malavaršič je prejel za podnačelnika 14 glasov. Združni odbor je bil izvoljen po listi, ki jo je predlagal g. Luka Šetina. V preizkuševalno komisijo so bili izvoljeni gg.: Vaclav Rogelj, Vaclav Malavaršič in I. Sauer. Po kratki debati pri «Raznoterostih» je načelnik g. Udovič zaključil lepo uspelo zborovanje.

Občni zbor Zadruga sodavičarjev za Slovenijo v Ljubljani se je vršil dne 18. aprila t. l. v steklenem salonu restavracije glavnega kolodvora v Ljubljani. Udeležilo se ga je od 78 združnih članov 65, kar je dokaz zanimanja za združno gibanje. Za obrtno oblast se je udeležil občnega zbora magistratni tajnik g. F. Čehun, za Zvezo obrtnih zadrug pa načelnik g. Josip Rebek, ki je za svoja navdušena izvajanja žel mnogo odobravanja. V združno načelstvo so bili izvoljeni za dobo treh let: za načelnika dosedanji načelnik g. Emil More, za podnačelnika g. Ivan Narako, v odbor pa gg. Ivan Klun, Simon Kunčič, Ivan Miklauc, Franc Ravnikar in Andrej Zgonc; za namestnike gg. Rudolf More, Ernest Ručigaj, Ignacij Sitar. Za pregledovalca računov gg. Josip Bergman in Mirko Pupis.

Kovinarska zadruga za srez Novo mesto s sedežem v Novem mestu je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 29. aprila t. l. sklenila pristopiti kot članica k Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru. Dne 16. aprila 1928. se je vršila redna seja Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru v zvezni pisarni v Narodnem domu. Šeje so se udeležili gg. obrtni nadzornik Ignacij Založnik, predsednik Franjo Bureš, podpredsednik Jakob Zdravec in gg. odborniki Lešnik, Potočnik, Sajšek, Rebernik, Kumere in Krajcar. Po pozdravu predsednika Bureša in po prečitaniu zadnjega zapisnika se je prešlo na dnevni red. Pri prvi točki se je razpravljalo o mojstrski preizkušnji. Na seja so se izvršili samo stilistični popravki. Da se bo ves pravilnik predelal, se je izbral tročlanski odbor, in sicer gg. Zdravca, Rebernika in Krajcarja, kateri bodo vso stvar do prihodnje seje predelali in jo nato podali v odobritev. Kot druga točka je bilo na dnevnem redu vprašanje, ali sme žagati trgovec les v deske in podobno brez obrtnega lista za žago. Sklenilo se je, da ne sme, ker imetnik trgovinskih obrtov vobče nima pravice, izdelovati ali prenařajati obrtnih izdelkov, pač pa sme na blagu, ki ga ponuja, oziroma dobavlja, izvršiti take spremembe, ki imajo zgolj namen, prilagoditi blago potrebnaj kupca. Torej predelati hlode v deske, je produktivno delo, tega pa ne sme izvrševati trgovec. Prečitali sta se dve resoluciji, kateri je poslala obrtna zadruga v Ormožu, eno na ministra za trgovino in industrijo zaradi § 151. obrtnega zakona in drugo na ministra za socialno politiko glede reforme zakona o zavarovanju delavcev. — Nato se je razpravljalo o okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, kateri je vabil več članov obrtnih zadrug k uradnemu dnevu, ki se je vršil 15. aprila 1928. Za zvezo sta se udeležila sestanka njen predsednik g. Bureš in g. Kumere. Na ta sestanek pa niso bile vabljeni vse zadruga, katere je predlagala zveza. Pristojbine se bodo zvišale, ker se je pomnožilo uradništvo pri tem uradu. Predlagalo se je, da naj povabi zveza vse zadruga in Slovensko obrtniško društvo, da podvzamejo skupen nastop glede razkrožitve okrožnega urada. Sklenilo se je, sprejeti predlog, in nato, ko bo imela zveza vse izjave, bo zveza napravila referat velikemu županu, prepis se bo pa poslal okrožnemu uradu. — Krojaška zadruga v Mariboru predlagā, da naj bi se vršil kongres vseh

Rad. Peterlin-Petruška:

Mojster Skaza.

Triindvajsetletni mladenič sem se pripeljal iz Carigrada v Odeso. Vse svoje premoženje sem nosil na sebi, v žepu pa sem stiskal en srebrni turški piaster in par metalikov; vsega skupaj dobrih deset kopejk (krajcarjev) ruskega denarja. Srce pa mi je bilo mlado in korajžno in polno najlepših načrtov za bodočnost.

V pristanišče smo prispeli zvečer, ko so že gorele svetiljke. Ker mi je bilo mesto popolnoma neznan, sem šel kar s par Črnogorci v bližnjo gostilno, čakal, da je oštr zaprl vrata in potem spal na klopi. Zjutraj sem plačal za prenočišče dve kopejki, malo pogladil zmečkano obleko, očistil čevlje ter odšel v mesto, ki je s svojim polmilion-skim prebivalstvom že šumelo in bučalo v jasno jutro svojo vsakdanjo pesem dela.

Lepo mesto, krasno mesto je Odesa. Rusi ji pravijo zaradi njene lepote: Južna Palmira. V sto letih je zrasla iz par ribiških koč v eno največjih pristanišč sveta. Široke ravne ulice z akacijevimi dreveredi ob hodnikih, razkošni trgi, vrtovi in šetališča. Na križiščih cest pravoslavne cerkve, spomeniki, čitalnice, ljudski domovi, gledališča. A spodaj pristanišče — mravljišče ljudi s celega sveta — in široko Črno morje. A nad vsem skoraj večno

smehljajoče se modro južno nebo. O Odesa, kdaj te bom zopet gledal?

Ves dan hodim po mestu, iz ulice v ulico, ogledujem stavbe in spomenike, stopim v to ali ono cerkev, posedam po parkih in bulvarih in gledam na pristanišče in na morje. Kosim v ljudski kuhinji boršč s kašo in kruhom in plačam tri kopejke. Kruh si prihranim za večerjo. Solnce pripeka, žejen sem, pa izpijem za kopejko čašo izbornega ruskega hlebnega kvasa.

Za tri kopejke spim v prenočišču nekje v židovskem delu mesta in se zbudim zjutraj brez kopejke v žepu. Kaj pa zdaj? Pohajkovati ne kaže več, treba se bo oprijeti kakega dela, toda kje ga dobiti?

Grem v pristanišče in se uvrstim med tolpo bosjakov, ki čakajo, da jih pokliče podjetnik, prenašati tovor z ladje na suho, ali narobe. Pride preglednik, izbere kakih dvajset mož in jih odpelje tovoriti vreče z žitom. Ostali čakajo še kake pol ure zaman, potem se pa počasi razidejo in zopet sem sam.

Po širokih kamenitih stopnicah se vzpnem iz luke na Nikolajevski bulvar, presedim na klopi kake tri ure, nato pa hodim po mestu do mraka. Ko se zmrachi, sem na Aleksandrovskega prospektu. Tam stopam od okna do okna in ogledujem raznovrstno razstavljeno blago. Marsikaj bi mi prav prišlo, če bi imel le kaj denarja.

Naenkrat me opozori nase s svojim bleskom veliko razsvetljeno razstavno okno. Stopim bliže in srce mi zaigra v neki neznanu sladki radosti. V oknu je bilo razstavljeno raznovrstno cerkveno orodje, svečniki, kelihi, monštrance, škropilniki in drugo. Vse take reči je namreč izvrševal tudi moj stari očka vse svoje življenje. Bogve, kako kaj živi tam daleč, daleč na Kranjskem? Ali je še čil in zdrav, kakor je bil pred leti, ko sem ga zapustil in odšel v tujino? Ves ginjen gledam v razsvetljeno okno. Ničesar ne vidim, le na svoje drage doma mislim.

«Vam je všeč?» me naenkrat ogovori postaven človek. «Ali bi radi kaj kupili?»

«O ne, samo gledam!» odgovorim.

Naenkrat me prešine svetla misel: Kaj, ko bi poskusil tukaj svojo srečo? Včasih, ko sem bil še študent, sem o počitnicah pomagal očetu pri delu. Čeprav nisem nič važnega delal, vendar sem videl, kako je treba delati tudi težje stvari. Kar notri bom stopil, naj bo kar hoče, poskusil bom. Pogledam napis: K o l e n k o - N i k o l a j e v stoji zapisano z zlatimi črkami.

Obrišem s čevljev prah, popraviu kravato in vstopim:

«Dober večer!»

«Zdravstvujte, gospod! S čim vam morem postreči?»

zadrug krojaških strok iz mariborske in ljubljanske oblasti v Celju. Zveza naj bi v ta namen povabila vse krojaške in kolektivne zadruge in Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani na ta kongres. Detaljno poročilo pa bo zadruga še poslala. — Nato se je odobrilo imenovanje sedlarskega in tapetniškega mojstra g. Ivana Strelca za predsednika preizkuševalne komisije v Celju, katerega je izvolila Obrtna zadruga v Celju. — Razpravljalo se je o dispensni prošnji za puškarski obrt. Ker se pa prosilka ni izučila tega obrta, se je njeno prošnjo odklonilo. Na prosto pa ji je dano, da se posluži ugodnosti § 56. obrtnega reda, ki daje možnost, nadaljevati obrt po smrti očeta. Njen obrt se mora glasiti v tem zmislu. — Ravno tako se je odklonila prošnja za izdelovanje instrumentov potom dispenze, ker prosilec ne more dokazati, da se je res učil tega obrta. Sicer se potrjuje, da se je učil tega obrta v Mariboru, ali ker je potrjeno bilo izstavljeno v Dresdenu, se to ne more priznati. Obrtni red striktno določa, da so veljavna samo tista spričevala, katera je izdal upravičen obrtnik. Če pa se je kdo učil, oziroma delal pri neupravičenem obrtniku, ne more pričeti obrta z njegovimi spričevali. Zato se tudi njegove prošnje ni moglo priporočati, ker bi to nasprotovale obrtnemu redu. — Neki vojni invalid prosil za čevljarški obrt potom dispenze. Nima predpisanih dokazov usposobljenosti. Učil se je čevljarškega obrta pri nekem obrtniku, ki pa ni imel nikjer prijavljenega svojega obrta. Ves ta čas se mu torej ne more priznati in zato se mu prošnja odkloni. — Zveza je priporočala imenovanje gosp. Rudolfa Tkalčiča za predsednika preizkuševalne komisije, ki ga je predlagala Obrtna zadruga čevljarjev v Celju. — Zveza je sprejela za novo članico Obrtno zadrugo mlinarjev in žagarjev v Ormožu. — Nadalje se je zopet pretresala neka prošnja za spregled usposobljenosti za mizarški obrt. Zveza je prošnjo odklonila, ker se je ugotovilo, da podatki niso resnični in ravno tako tudi ne podatki domovinske občine. To potrjuje tudi neka mizarška zadruga. Zveza prosil, da se vpelje kazensko postopanje proti izstaviteljem napačnih dokumentov. — Potrdi se imenovanje g. Ivana Seliška za predsednika preizkuševalne komisije, katerega je predlagala Obrtna zadruga krojačev v Celju. Nato se je še razpravljalo o vabilu gremija, ki vabi zvezo, da se udeleži Splošne strokovne razstave za gostilniški, hotelski in kavarniški obrt v Ljubljani, ki se vrši med 2. in 11. junijem 1928. Poročalo se je o posvetovanju, katerega je vodil avstrijski konsulent ravnatelj g. A. Gracon in ki je izrazil željo, da se te razstave udeležijo tudi mariborski trgovci, obrtniki in industrija s svojim posebnim oddelkom. V poštev bi prišli vsi predmeti od najcenejših do najfinejših oprav za kuhinjo, gostilno, kavarno in sobe za prenočišča.

Poročilo o rednem občnem zboru Zadruga urarjev, optikov, pasarjev in graverjev za ljubljansko oblast v Ljubljani. (Nadaljevanje.) Tako je n. pr. na lanskem občnem zboru padla beseda, da je treba pri zadrugi napraviti temeljito remeduro. Če dotični član ne ve, kaj pomeni beseda «remedura», potem mu ne zamerimo, ker vemo, kaj je z «remeduro» mislil. Če pa ve, da pomeni «temeljita reme-

dura» toliko, kakor da je vse skupaj zanič, potem pa ta izraz pomilujemo in to toliko bolj, ker je bila zadruga že ponovno od strani višjih obrtnih organizacij kakor od strani obrtnih oblasti postavljena drugim zadrugam za vzgled z ozirom na njeno brezhibno delovanje, vzoren red, točnost in natančnost. Torej bodimo uvidevni in stvarno sodeči. Kritizirati in ovirati zadržni odbor v njegovem delovanju, to je lahka stvar, a delati, pokazati kako delo za splošno stvar, to je drugo vprašanje in druga naloga. Bodimo hvaležni zadržnemu načelniku in odboru, da se toliko žrtvuje v prid zadruga in članstva, ne delajmo neosnovanih in krivičnih opazk in bodimo veseli, da se najdejo še idealni ljudje, ki se nesebično žrtvujejo za skupno stvar. Saj je znano, da se načelniškega in odborniškega mesta vsakdo brani, ker ve, da je to neprijeten in nevhvaležen posel, spojen z veliko odgovornostjo, trudom, stroškom in zamudo časa, ker se pri tem zanemarja lasten poklic. Prepričan sem, da sedanji načelnik in odbor radevolje takoj oddasta vodstvo zadruga drugim, če bi bili voljni to prevzeti. Če bi se pa takih mož ne dobilo, postavljen bi bil na čelo zadruga komisar, ki ni strokovnjak, in da bi zadruga potem imela veliko manjše uspehe, mora biti vsakomur jasno. — **T o č k a 4.** Po podrobnem in natančnem blagajniškem poročilu, ki ga tudi poda zadržni tajnik kot vodja blagajniških poslov, je imela zadruga v letu 1927. skupnih dohodkov 23.536 Din 45 p, skupnih izdatkov pa 16.166 Din 51 p, torej preostanka 7369 Din 94 p. Prištevisi preostanek iz leta 1926. 10.982 Din 39 p je stanje koncem leta 1927. 18.352 Din 33 p. Od tega odpade na zadržno premoženje 11.712 Din 55 p, v zadržni podporni fond 3757 Din 16 p, v inkorporacijski fond 2687 Din 50 p, v vajeniški fond pa 195 Din 12 p. Blagajniški preostanek izkazuje v preteklem letu 7370 Din. Ta preostanek pa nikakor ne izvira iz članskih in drugih rednih dohodkov zadruga, ki so bili predvideni v proračunu za leto 1927. Proračun se bistveno krije z dohodki in izdatki, kakor so bili sestavljeni v proračunu. Preostanek izvira ponajveč iz daril raznih darovalcev v podporni fond, ki pač spada k zadržnemu premoženju, ne sme se pa porabiti v drug namen, in pa z ozirom na to, da je lansko leto pristopilo v zadruga veliko novih članov — kar ni bilo predvideno v proračunu — in je pri tem inkorporacijski fond donesel več, kakor je bilo pričakovati. K blagajniškemu poročilu pristavim še nekoliko besedi, preden se oglašijo gg. revizorji. Ne bi tega omenil, da bi se ne čutil prizadetega. Kakor vam je znano, vodim poleg tajništva tudi zadržne blagajniške knjige in opravljam vse posle, ki so v zvezi z blagajno, razen denarnega prometa, ki ga ima g. načelnik. Te posle opravljam že štiri leta, ker je dalo to prejšnjemu blagajniku-odborniku preveč dela; če bi hotel blagajno brezhibno in vzorno voditi. Zadnje čase pa se od nekaterih članov — seveda je teh le malo, mogoče kakih šest — čujejo glasovi, da blagajnik, oziroma zadruga, preveč strogo postopa pri izterjanju članarine. V dokaz temu očitku imam tukaj pismo nekega člana na razpolago, ki je pisano na načelstvo v ne preveč vljudnem tonu. V tem pismu

nam očita šikano s tem, ker smo odposlali ob novem letu — kakor običajno — članom izpiske iz blagajniškega konta, kar je vendar zelo umestno, da je vsak član o tem informiran in kar je tudi naša dolžnost. Ne bom tukaj preobširno posegal v zadevo, ker inamo še druge reči na dnevnem redu. Moje opravičilo bo čisto kratko. Zadruga je od državne oblasti potrjena institucija in je obrtnim in drugim oblastvom odgovorna za redno poslovanje. Vsaka zadruga ali društvo, ki redno deluje, pa mora imeti dohodke. Ti dohodki pa ne morejo biti drugačni — vsaj tam ne, kjer ni velikega premoženja — kakor članski prispevki. V ta namen se vsako leto na občnem zboru odobri proračun in določi zadržna doklada. Vsi izdatki se krijejo z dohodki in ti dohodki se morajo izterjati, ker bi bilo sicer zadržno delovanje nemogoče. V splošnem pa moram priznati, da plačujejo zadržni člani, razen petorice ali šestorice, redno svoje prispevke. Zadruga je sklenila, da se pošlje vsakemu članu, ki dva meseca ni poravnal članarine, poštno položnico (brez opomina), če v nadaljnjih dveh mesecih še ni poravnal članarine, se odpošlje navaden opomin, če kljub temu še dva meseca ni poravnal članarine, se pošlje dotičnemu članu strogi opomin, in če je tudi to brezuspešno, se izterja po preteku nadaljnjih dveh mesecev, t. j. po preteku osmih mesecev, ko naraste zaostanek skoro na 100 Din, upravnim putem. (Nadaljevanje sledi.)

Čevljarška zadruga v Ljubljani naznanja interesentom, da se vrši pomočniška preizkušnja dne 10. junija t. l. Tozadevne prijave se sprejema najkasneje do 6. junija t. l. v zadržni pisarni, Hrenova ulica 4. — Načelstvo.

Razno.

Vajenska razstava v Celju. Slovensko obrtniško društvo v Celju priredi dne 27. in 28. maja t. l. vajensko razstavo, za katero vlada v Celju in okolici dokajšnje zanimanje. Razstava se vrši v Narodnem domu. Pri razstavi sodeluje tudi učiteljstvo obrtno-nadaljevalnih šol. Stroški so proračunjeni na okroglo 30.000 Din in se bodo deloma krili z vstopnino, ki bo 5 Din, za vejence pa 1 Din. Pripravljalni odbor je prosil direkcijo državnih železnic za popust za vejence, a prošnja je bila odbita. Večina razstavljalcev je iz celjskega okrožja, 1 iz Ljubljane, 14 iz Maribora, precej pa jih je iz Trbovelj in Laškega.

Zbirka za tiskovni sklad «Obrtnega Vestnika». Na izletu obrtništva iz Zágorja v Litijo in Šmartno, ki se je vršil v nedeljo dne 13. maja t. l. so zbrali izletniki in prijatelji našega lista 205 Din za tiskovni sklad. Posnemajte!

POMAGAJMO V POTREBI IN SILI! G. Vidu Burgu v Jurovcih pri Ptujju je dne 9. februarja t. l. požar popolnoma uničil umetni mlin in žago z vsem inventarjem. Požar mu je uničil tudi vse poljske pridelke in gospodarske predmete. Nahaja se s svojo družino v veliki stiski. Obrtniki, pomagajmo svojemu tovarišu! Prispevke sprejema uprava lista.

V kratkih besedah mu povem, da sem Slovenec, črnogorski državljani, da sem se pred par dnevi pripeljal v Rusijo in da iščem dela.

«Harašó! (Dobro!) Kaj pa znate?»

«Pasarski pomočnik sem.»

«A tako?! — Ali imate kako spričevalo?»

«Žal, nimam, ker sem pustil vse v Avstriji!»

Gospodar, visok širokopleč človek z dolgo črno brado in rejenim trebuškom, me premeri z očmi z vrha do tal, malo pomisli ter reče:

«Dobro! Pridite jutri ob sedmih v delavnico na dvorišču. Za plačo se bomo že še zmenili. — Kje pa spíte?»

«Nimam še prenočišča, gospod!»

«Potem lahko spíte začasno v delavnici, dokler ne dobite stanovanja. Gotovo ste lačni? Tu imate na račun poltinnik (50 kopejk), pa si kaj kupite! Potni list pa obdržim, ker Vas je treba javiti na policiji. — Na svidenje zjutraj!»

Delovodja, ki je bil ravno navzoč, mi pokaže delavnico in prostor, kjer si lahko posteljem, potem me pa pelje do prvega traktirja (gostilne), kjer prav poceni povečerjam, si privoščim kozarček ruske vodke (žganja) in pijem prvič pravi ruski čaj.

Zjutraj sem zgodaj pokoneci. Pomočniki in vajenci me radovedno ogledujejo, češ: glej ga no, Črnogorca! Najbolj bi seveda radi videli, kakšen delavec sem; gotovo dober, ker sem od tako daleč.

Delovodja me pelje v prvo nadstropje, pokaže mi prostor, kjer bom delal in dá ducat srebrnih pozlačenih žličk, naj jih lepo zgladim, da se bodo svetile kakor solnce. Nato me pusti samega in gre po svojih opravkih.

Mene oblije naenkrat pot. Vzamem prvo žličko, omočim gladilnik in začnem. Toda namesto, da bi gladil in bi se morala žlička vedno bolj svetiti, jo le stržem in kmalu se pokažejo na nji vedno številnejše črte in zareze. Na par krajih zdrgnem celo zlato.

Od sosednje mize stopi k meni prijazen pomočnik — žid, vpraša me v žargonu, če mi ne gre izpod rok, kakor bi rad, vzame mi žličko dobrohotno iz rok in jo v par minutah zgladi, da jo je veselje pogledati. Medtem pride delovodja nazaj in pogleda začudeno na žida in potem name ter vpraša: «Kako je?»

«Pri vojakih sem bil nekaj let, pa sem se odvadil!» pravim in kar čutim, kako mi je šinila od sramote vsa kri v glavo.

«Nič ne de.» me potolaži delovodja, «bomo pa kje drugod poskusili!»

Greva po stopnicah v pritličje, vzame samovar in krpo, pokaže mi, kako je treba čistiti, položi samovar predme in me pusti zopet samega sredi tolpe vajencev in dveh pomočnikov.

Z vsó ljubeznijo se oprinem novega dela in zdaj mi gre po sreči. Opoldne grem kosit v že znano ljudsko kuhinjo na Staroportofrankovski ulici, pol ure hoda tja, pol ure nazaj. Hitim ko neumen, poobedam v naglici in pridem še o pravem času nazaj.

Gospodar pride pogledat, kako delam in je menda zadovoljen. Zvečer me pokliče v prodajalno in mi pove, da bom dobival po 50 kopejk na dan. Stanujem lahko, dokler ne dobim boljšega stanovanja, še dalje v delavnici.

Dasi je težko šlo, sem se polagoma navadil ne-navadnega dela tako, da mi je bilo pozneje naravnost v naslodo. Ko sem kake tri mesece nato dobil službo učitelja nemškega jezika in se poslovil od sodrugov in delavnice, nisem pozabil nanje in ne na gospodarja. Večkrat sem sedel pozneje z njimi v družbi pri čaši čaja. Pravil sem jim o svojem mladem, toda burnem življenju, povedal sem jim resnico, da se nisem nikoli učil rokodelstva, da me je pa sila prignala do tega, da sem se jim lagal, le da bi si zaslužil košček kruha. Hvaležen sem jim bil za topel sprejem in ljubezen in nikoli jih ne bom pozabil.

In tudi zdajle se jih spominjam in jim želim vse najboljše. V mojem srcu živi res najlepši spomin na one težke dneve v Odesi, ko sem igral tako sijajno vlogo dobrohotnega in obenem nerodnega mojstra Skaze.

Izpiti za zidarske, tesarske, kamenoseške in vodnjakarske mojstre so razpisani na 18. in 27. junija t. l. Prošnje za pripustitev k izpitu je treba vložiti pri izpitni komisiji v Ljubljani, Turjaški trg št. 1, najkasneje do 26. maja t. l.

ZAHVALA. V razne fonde Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev za Slovenijo v Ljubljani je daroval g. Josip Eberle, urar in trgovec v Ljubljani, povodom svojega štiri-desetletnega jubileja poklicnega dela v svoji obrti znesek 2500 Din. Za ta velikodušni dar se zadržno

načelstvo odličnemu članu, požrtvovalnemu odborniku in zaslužnemu predsedniku komisije za pomožniške preizkušnje iskreno in najtopleje zahvaljuje ter mu želi tudi v bodoče vse najboljše na njegovi bodoči in nadaljnji življenjski poti. O d b o r.

Tekstilna razstava v Skopju. Tekstilna razstava z industrijsko-obrtnim, kmetijsko-živinorejskim in umetniškim oddelkom za Južno Srbijo in inozemskim oddelkom strojev za tekstilno in poljedelsko industrijo se vrši od 24. maja do 10. junija 1928. Prijavni termin traja do 10. maja t. l. Do-

pisih glede razstave se pošiljajo na razstavni odbor trgovsko-industrijske zbornice v Skopju, ulica Bore Milanovića 2.

Semenj v Marseille-ju se vrši letos v drugi polovici septembra. Prospekte dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Pariški semenj. Za pariški semenj, ki se vrši od 12. do 28. maja t. l. ima Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za svoje zainteresirane nekaj legitimacij za brezplačen vstop na razpolago.

Delniška glavnica:
Din 50,000.000—

Skupne reserve: okrog *
Din 10,000.000—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta *

Podružnice in agencije:

Brežice Črnomelj Kranj Maribor Novi Sad Prevalje Rakek Slovenj- Trst
Celje Gorica Logatec Metković Novo mesto Ptuj Sarajevo gradec Split

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503
in 2504

Priporoča se za vse
bančne posle

SLAVIJA

Jugoslovanska zavarovalna banka
Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo,
Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skopje, Veliki Bečkerek

Prevzema zavarovanja vseh vrst

Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal
in šip. Kompletne opreme za gostilne,
restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.

Stavbno in umetno steklarstvo.

Ljubljana
Dunajska cesta 10
Telefon 2478

L. Mikuš
tvornica dežnikov

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

Ljubljana
Mestni trg 25
Ustanovljeno 1839.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Ph. Mr. R. Sušnik.

Lekarna pri „Zlatem jellenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblastveno koncesijonirana oddaja strupov. Poštne pošiljave obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon šte. 2115.

Priznana solidne cene! Priznana solidne cene!

Vedno zadnje novosti

damskih klobukov

priporoča modni salon

IDA ŠKOF-WANEK naslednici

LJUBLJANA, Pod Trančo šte. 2.

Žalni klobuki vedno v zalogi. — Preoblikovanje in popravila se točno in ceno izvršujejo.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4. Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više.

Telefon št. 2016. USTANOVLJENO LETA 1889. Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev. ★ Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obrestil.

Jamstvo za vse vloge in obrestil, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.